

Spoštovani,

zaradi velikega obsega dela, povezanega z volilno kampanjo, ter številnih vprašanj, ki jih prejemo od različnih organizacij, združenj in interesnih skupin (pogosto v obliki obsežnih vprašalnikov), vam žal ne moremo posredovati podrobnih odgovorov.

V nadaljevanju vam zato pošiljamo splošno stališče Gibanja Svoboda in se vam zahvaljujemo za razumevanje.

Vlaganje v izobraževanje, znanost in kulturo za nas ni proračunski strošek, temveč ključna investicija v suverenost, varnost in blaginjo naroda. Vlogo kulture, umetnosti in medijev vidimo predvsem v spodbujanju kritične misli ter aktivnega udeleženja v skupnosti, zato bomo tudi v prihodnje krepili sredstva za kulturo ter iskali dodatne vire za obnovo kulturne dediščine (javno-zasebna partnerstva), razvoj filmske industrije (t. i. davek na pretočne platforme) in večjo dostopnost kulturnih dobrin (kulturni boni za dijake).

V iztekajočem se mandatu smo dokazali, da kulturni resor kljub geopolitičnim pretresom ni bil deležen varčevalnih ukrepov, temveč je, nasprotno, prejel dodatna proračunska sredstva, med drugim za zagotavljanje neodvisne medijske službe in uspešno izvedbo EPK.

Kulturo razumemo kot razvojno dejavnost, ki zaposluje tisoče ljudi, bogati turizem in krepi našo samopodobo. Zato mora biti dostopna vsem – digitalno, fizično in finančno. Hkrati jo je treba približati že najmlajšim prek kulturno-umetnostne vzgoje, brezplačnega vstopa v muzeje in galerije, filmske vzgoje, bralne značke ipd.

Prepoznavamo tudi pomen kulture in umetnosti za krepitev mednarodne prepoznavnosti ter kulturne diplomacije. Zato si bomo še naprej prizadevali za kakovostno in profesionalno zastopnost na ključnih mednarodnih dogodkih, kot je Frankfurtski knjižni sejem, za podporo prevajanju slovenske literature, filmskim koprodukcijam, mednarodnim festivalom, sodobni glasbi in umetniškim rezidencam v tujini.

Kulturni delavci so naš ponos, tako kot so v ponos naši športniki. Še naprej bomo iskali možnosti za sistemsko izboljšanje položaja samozaposlenih v kulturi ter dosledno spremljali izvajanje že uvedenih ukrepov, kot so minimalno plačilo, možnosti prekvalifikacije in karierni razvoj, ter odpravljali pomanjkljivosti v praksi.

Poleg podpore nevladnim organizacijam in samozaposlenim v kulturi bomo stremeli h krepitvi programskih sredstev ter zagotavljanju strokovnega kadra v javnih zavodih. Zagotavljali bomo tudi stabilno financiranje ljubiteljske kulture, ki je hrbtenica družabnega življenja na podeželju. Spodbujali bomo povezovanje ljubiteljske in

profesionalne kulture; eden od načinov je vzpostavitev ateljejev v prostorih lokalnih skupnosti, kjer lahko delujejo umetniki in likovna društva.

Slovenščina kot temelj suverenosti mora v digitalni dobi ostati enakopraven jezik, ki nas opredeljuje kot skupnost. Z izvajanjem Zakona o javni rabi slovenščine bomo vztrajali, da morajo globalna tehnološka podjetja zagotoviti slovenske uporabniške vmesnike in podnapise. Slovenski potrošnik mora biti spoštovan. Okrepili bomo podporo razvoju odprtih jezikovnih modelov in digitalnih korpusov. Zagotoviti moramo, da bo umetna inteligenca »razmišljala« v kakovostni slovenščini, hkrati pa bomo od avtorjev zahtevali dosledno označevanje uporabe umetne inteligence ter s krepitvijo vloge literarne kritike spodbujali branje izvirne in kakovostne literature. Glede na majhnost trga je treba zagotoviti tudi konkurenčne pogoje za slovensko založništvo.

Neodvisni in kritični mediji so nepogrešljiv varuh demokracije v času dezinformacij. Spremljali bomo izvajanje medijske zakonodaje in jo nadgrajevali v smeri krepitve novinarske neodvisnosti, uredniške odgovornosti ter učinkovitosti nadzornih in regulatornih organov. Državne sheme pomoči bomo prilagajali potrebam medijev.

Zaključili bomo vzpostavitev mreže arhivov v Mariboru, Celju in na Koroškem, zagnali prenovo SNG Drama Ljubljana in Gradu Grm na Dolenjskem ter uredili prostore za nov javni zavod za sodobni ples v Celju. Ob tem bomo zagotavljali tudi podporo vsebinam za čim večji izkoristek nove infrastrukture (Nova Gorica, kmalu Rotovž v Mariboru).

Okrepili bomo ozaveščanje o novih razpisih za sofinanciranje večletnih podpornih projektov, ki spodbujajo povezovanje nevladnih organizacij in izvajanje projektov po vsej državi. Z vidika decentralizacije bomo iskali priložnosti za večjo participacijo državljanov v kulturnih društvih, tečajih in programih javnih zavodov, na primer v okviru programov za krepitev duševnega zdravja v centrih za duševno zdravje ter aktivnosti za zdrav način življenja v podjetjih.

Nenazadnje bo potrebna tudi evalvacija razpisnih mehanizmov z vidika transdisciplinarnosti ter ob upoštevanju različnih potreb zavodov in nevladnih organizacij po Sloveniji, pa tudi obstoječe infrastrukture in podpornega okolja.
